

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

15 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit în componența:

președinte

Iurie Diaconu

judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

Victor Burduh

Nicolae Craiu

a judecat, fără participarea părților, recursul ordinar declarat în comun de avocatul Nicorici Radu și inculpatul Răstrășanu Nicolae prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 iulie 2020 în cauza penală privind-l pe

Răstrășanu Nicolae XXXXX, născut la
XXXXX,, originar și domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 23.01.2019 – 04.04.2019;

Instanța de apel: 20.05.2019– 20.07.2020;

Instanța de recurs: 29.10.2020–15.12.2020.

Asupra motivelor recursul ordinar declarat în comun de avocatul Nicorici Radu și inculpatul Răstrășanu Nicolae, Colegiul Penal lărgit

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Ungheni din 04 aprilie 2019, Răstrășanu Nicolae a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, la 150 (una sută cincizeci) ore muncă neremunerată în folosul comunității.

S-a dispus:

- încasarea din contul lui Răstrășanu Nicolae în beneficiul lui Holodcova Anastasia 50 000 (cincizeci mii) lei cu titlu de prejudiciu moral, 11944 (unsprezece mii nouă sute patruzeci și patru), 20 lei cu titlu de prejudiciu material și 5000 (cinci mii) lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică;

- restituirea corpului delict proprietarului.

Au fost respinse solicitările privind încasarea cheltuielilor judiciare.

2. În fapt, instanța de fond, în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, a constatat că Răstrășanu Nicolae la 25.04.2018 aproximativ ora 18:30, conducând autocamionul de model „Mercedes Benz 508 DG” cu n/î XXXXX pe str. Alexandru cel Bun mun. Ungheni, la intersecția cu str. Eminescu nu a manifestat prudență sporită și nu a ținut seama de situația rutieră existentă la momentul deplasării, și modalitatea de conducere a vehiculului pentru a garanta

siguranța traficului ca să aibă posibilitatea să oprească în siguranță în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole, ignorând cerințele indicatorului 2.1 „Cedează trecerea” a continuat deplasarea în intersecție încălcând astfel pct. 45 pct. 1 lit. b) și d) care prevede că conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii situația rutieră. În cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, pct. 59.2 are prevede că la intersecția drumurilor cu semnificație neechivalentă, conducătorul vehiculului care se deplasează pe drumul fără prioritate trebuie să cedeze trecerea vehiculelor ce se apropie de intersecție pe drumul cu prioritate din Regulamentul Circulației Rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 357 din 13.05.2009, și ca urmare a tamponat automobilul de model „Audi A6” cu n/î XXXXX condus de Roșca Mihail.

Ca rezultat al accidentului rutier autocamionul de model „Mercedes Benz 508 DG” cu n/î XXXXX a fost proiectat pe trotuar lovind pietonii Holodcova Anastasia și Gyrbu Oksana, cauzându-i lui Holodcova Anastasia vătămări corporale medii, iar lui Gyrbu Oksana – vătămare corporală ușoară.

În drept, acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 264 alin. (1) Cod penal – *încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale sau a sănătății.*

3. Nefiind de acord cu sentința, apeluri au declarat avocatul Lupu Vasile, în numele martorului Roșca Mihail, și avocatul Nicorici Radu, în numele inculpatului.

Avocatul Lupu Vasile prin apelul declarat a indicat că prin infracțiunea comisă de Răstrășanu Nicolae lui Roșca Mihail i-a fost cauzat un prejudiciu material rezultat din deteriorarea automobilului cât și unul moral legat de stresul primit în timpul accidentului rutier, privarea lui de posibilitatea de a se folosi de acest automobil până în prezent, disconfortul și suspansul psihologic la care a fost expus de la momentul producerii accidentului și până în prezent.

De asemenea, sentința este contradictorie deoarece descriptiv constată drept echitabil încasarea prejudiciului moral de la inculpat în beneficiul lui Holodcova Anastasia în sumă de 500000 lei, dar în dispozitiv indică suma de 50000 lei.

Drept urmare solicită anularea încheierii din 15 martie 2019, casarea parțială a sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care:

- a recunoaște în calitate de parte vătămată pe Roșca Mihail;

- a admite acțiunea civilă și a dispune încasarea din contul lui Răstrășanu Nicolae în beneficiul lui Roșca Mihail a prejudiciului moral în mărime de 50000 lei, a cheltuielilor de judecată în mărime de 2000 lei și a cheltuielilor legate de transportarea și parcare automobilului la parcare forțată în mărime de 2000 lei.

Avocatul Nicorici Radu prin apelul declarat a solicitat casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care a diminua cuantumul prejudiciului moral încasat în beneficiul părții vătămate Holodcova Anastasia, din motiv că este exagerat reieșind din circumstanțele cazului și poziția socială a inculpatului, cu respingerea acțiunii civile în ce privește prejudiciul material suportat din motiv că

pretențiile materiale sunt opozabile companiei de asigurări conform Legii nr.414 din 22.12.2006.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 iulie 2020 au fost respinse ca nefondate apelurile și menținută sentința.

4.1. Pentru a adopta hotărârea, instanța de apel a conchis că:

- prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că inculpatul a săvârșit infracțiunea pentru care a fost condamnat;

- la individualizarea pedepsei s-a ținut cont de prevederile art. art. 7, 61, 75 Cod penal;

- apelul apărătorului Nicorici Radu nu pot fi reținute ca întemeiate, deoarece neproportionalitatea venitului lunar al inculpatului cu sumele încasate prin sentință, nu pot constitui temei de a nu repara prejudiciul cauzată prin infracțiune părții vătămate;

- argumentele apelului apărătorului Lupu Vasile nu sunt plauzibile, or Roșca Mihail nu poate avea statut de parte vătămată în speță, iar în situația unui eventual prejudiciu, acesta urmează să acționeze conforma legislației civile.

5. Împotriva deciziei, recurs ordinar a declarat avocatul Nicorici Radu, în numele inculpatului, motivând că instanțele nu s-au expus în nici un mod asupra cerinței de a fi dispusă încasarea prejudiciului material de la compania de asigurări, ultima nefiind atrasă în cadrul procesului penal.

De asemenea suma de 50000 lei dispus a fi încasat în calitate de prejudiciu moral în contul părții vătămate este vădit neproportională venitului inculpatului cât și comportamentului pe care l-a avut Holodcova Anastasia după internarea în spital, or ea a plecat din spital pe proprie răspundere și ca urmare a neacordării tratamentului specializat a survenit agravarea stării pacientei prin infectarea țesuturilor și necroză.

Drept consecință, invocându-se pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, s-a solicitat casarea deciziei cu adoptarea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă acțiunea civilă în partea încasării prejudiciului material și micșorarea cuantumului despăgubirilor morale.

6. Referință, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) p. 1¹) Cod de procedură penală, a fost depusă de procuror prin care se solicită inadmisibilitatea recursului ca fiind vădit neîntemeiat.

7. Colegiul Penal constată că recursul ordinar a fost depus în termen legal, pronunțarea integrală a deciziei având loc la 12 august 2020, iar recursul datează cu 18 august 2020 și nu este în mod vădit nefondat în sensul art. 432 Cod de procedură penală, fiind admisibil.

8. Obiect de studiu a instanței de recurs îl reprezintă doar chestiunea privind soluționarea acțiunii civile.

9. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul Penal lărgit concluzionează că acesta este în măsură să desființeze parțial hotărârea recurată și întemeiază dispunerea rejudecării cauzei, în partea soluționării acțiunii civile, cât privește încasarea prejudiciului material, în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, din următoarele considerente:

Cât privește chestiunea privind soluționarea acțiunii civile în partea încasării prejudiciului moral se conchide că soluția adoptată de instanțele de fond în această parte este legală și întemeiată și că nu se constată temeiuri de casare a actelor

juducătorești, suma prejudiciului moral cauzat în mărime de 50000 lei, fiind apreciată corect în raport cu circumstanțele cauzei, vârsta părții vătămate, suferințele provocate precum și criteriul echității ce presupune că despăgubirile pentru prejudiciul moral trebuie să fie juste, raționale, echitabile, adică în așa fel stabilite încât să asigure o compensare suficientă și nicidecum exagerată a prejudiciului moral cauzat.

Cât privește chestiunea privind soluționarea acțiunii civile în partea încasării prejudiciului material se conchide că, cazului îi este incidentă soluția prevăzută de art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală deoarece au fost ignorate exigențele legii procesual-penale în partea motivării hotărârii, în partea soluționării acțiunii civile, cât privește încasarea prejudiciului material, eroarea constatată neputând a fi corectată de instanța de recurs, or instanța de recurs nu poate substitui instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor legii procesual-penale.

În lumina practicii constante a CtEDO și a instanțelor naționale, în cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, de vreme ce viciul fundamental admis în cadrul unei proceduri precedente, care afectează hotărârea pronunțată, este o ignorare esențială a drepturilor și libertăților garantate de CoEDO, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale, instanțele de recurs sunt obligate de a rectifica eroarea de procedură comisă de instanțele ierarhic inferioare, în caz contrar art. 6 CoEDO este încălcat, or se afectează echitatea procedurii (hotărârea CtEDO *Leoni versus Italia*).

Potrivit practicii cu privire la judecarea cauzelor penale în ordine de apel și conform art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel se referă atât la latura penală cât și la cea civilă.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul *instanța este în drept să-l admită, cu casarea hotărârii atacate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs*. Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, care au dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, totodată, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Reieșind din conținutul recursului se reține că acesta este întemeiat în baza pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală – *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția*.

Instanța de recurs reiterează că obligația instanței de a-și motiva hotărârea face parte din setul de garanții stabilite pentru existența unui proces echitabil, iar potrivit considerentelor CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 CoEDO s-a conchis că o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal (hotărârea *Suominen versus Finlanda*), or instanța de apel urmează să dea răspunsuri

argumentate în hotărârea sa asupra motivelor importante invocate de apelant și că nu este suficient doar a prelua motivele hotărârii primei instanțe, dar și a efectua propriile completări în sensul aprecierii temeiniciei acestei hotărâri, prin prisma criticilor invocate de părți, care în viziunea lor ar putea afecta într-o măsură oarecare legalitatea soluției adoptate la caz.

Colegiul penal lărgit, verificând și analizând per ansamblu decizia instanței de apel, raportată la criticele recurentului, constată că instanța de apel la adoptarea soluției, în partea soluționării acțiunii civile, cât privește încasarea prejudiciului material, nu a respectat întocmai prevederile legale.

În contextul celor enunțate, se reține că din lecturarea textului deciziei se reliefează împrejurarea că hotărârea instanței de apel nu conține răspunsuri argumentate prin prisma criticilor invocate în apel de către apărătorul inculpatului cu privire la necesitatea perceperii prejudiciului material de la compania de asigurări.

Prin urmare, se constată că în speță și-a găsit confirmare temeiul pentru recurs prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, cât privește soluționarea acțiunii civile, în partea prejudiciului material, ceea ce inevitabil duce la casarea deciziei instanței, în această parte, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În cadrul rejudecării cauzei instanța de apel urmează să înlăture erorile menționate și să țină cont de prevederile art. 436 Cod de procedură penală care se referă la procedura de rejudecare și limitele acesteia.

10. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit

d e c i d e:

Admite recursul ordinar declarat în comun de avocatul Nicorici Radu și inculpatul Răstrășanu Nicolae, casează decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 iulie 2020, în partea soluționării acțiunii civile, cât privește încasarea prejudiciului material, cu dispunerea rejudecării cauzei penale privindu-l pe **Răstrășanu Nicolae XXXXX**, în această parte, în aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Se mențin celelalte dispoziții ale deciziei.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată și este pronunțată integral la 14 ianuarie 2021.

Președinte	Iurie Diaconu
Judecător	Liliana Catan
Judecător	Ion Guzun
Judecător	Victor Burduh
Judecător	Nicolae Craiu